

VRAGEN UIT DE CHAT – EARLY MORNING TALK 7/2/2022

1. Zou een grote heffing op elke fossiel textiel helpen met het motiveren van de grote ketens? Bijvoorbeeld een verhoging van de UPV.

Dat zou zeker helpen. De vraag is altijd wat economisch en maatschappelijk haalbaar is. Hetzelfde probleem speelt met energietransitie: je kunt wel stellen dat alles naar hernieuwbare zon-, wind- of waterenergie moet, maar de wereld is daar nog helemaal niet op ingesteld. Dus het zal een transitie zijn waarbij je deze op verschillende manieren kunt stimuleren, negatief door heffingen, positief door investeringen in alternatieve, duurzame oplossingen. M.b.t. de UPV zou bijvoorbeeld ook kunnen denken (en daar wordt nu ook over gedacht) dat het niet enkel om een heffing gaat, maar om die manier ook een budget te creëren dat ingezet wordt voor onderzoek naar en implementatie van alternatieve, duurzame interventies.

2. Hoe kijken jullie aan tegen de kleinschalige kledingproductie in Nederland wat betreft betaalbaarheid voor afnemers en rendabel maken voor producenten? Is het in jullie ogen verstandig om samen te werken met productie in Portugal, Turkije of Oekraïne?

Veel kleinschaligheid creëert ook een grote omvang. In transitiekunde zie je dat veranderingen altijd beginnen met kleinschalige innovaties die in eerste instantie niet relevant lijken maar voorlopers zijn en drijfveren voor kantelpunten in systemen. Daarbij komt dat meer lokale ketens (en lokaal kan regionaal zijn, maar bijvoorbeeld ook Europees t.o.v. Aziatische landen) bijna altijd duurzamer zijn dan globale ketens. Dat hangt wel sterk af welke indicatoren je voor (sociale, economische of ecologische) duurzaamheid precies benoemt. Een hoeveelheid materiaal vervoert van Portugal naar Nederland per vrachtauto stoot meer CO₂ uit dan dezelfde hoeveelheid vervoert er containerschip vanuit China.

3. Moeten we niet samenwerken aan een proeffabriek om vezels uit planten te ontsluiten en te spinnen in Nederland?

Ik ben geen specialist op dit gebied, maar je zult goed moeten kijken wat de schaal van die plantencultivatie in Nederland kan zijn. Misschien is het efficiënter om die plantproductie in een ander Europees land te hebben (zo is er in Noord-Frankrijk veel potentie voor hennepcultuur) en niet per se in Nederland. Ik denk sowieso dat we voor veel alternatieve oplossingen vooral op Europees niveau moeten kijken en niet alleen landelijk. Europese commissie zet daar ook zwaar op in met de Green Deal, aandacht voor de bio-economie en speciale programma's gericht op textiel.

4. Er worden relatief weinig stappen worden gezet bij de winkelketens t.o.v. duurzame materialen. Hoe kijken jullie daar tegen aan? Hoe gaan we ook de industrie uitdagen stappen te nemen? Het gaat toch heel vaak over de kosten.

Het is een beetje een catch22 situatie waarbij alles met alles samenhangt. Winkelketens zullen bijvoorbeeld zeggen dat ze weinig kunnen doen als de consumenten er niet naar

vragen (of dat het te duur is), of dat zij en de klanten wel willen, maar dat de textielbedrijven het nog niet (goed) kunnen leveren. Het betekent dat iedereen mee moet bewegen wat vaak ook vraagt om geheel nieuwe businessmodellen. In dat kader wordt er bijvoorbeeld al onderzoek gedaan dat winstmarges niet gekoppeld zijn aan individuele bedrijven, maar aan hele ketens. Dus je bent samen verantwoordelijk voor het creëren en delen van die winst. Je zult snappen dat dit om een geheel andere manier van denken vraagt, niet alleen van berokken bedrijven, maar bijvoorbeeld ook van banken en investeerders. Waar ligt het eigenaarschap dan? Bij winkelketens speelt ook nog een andere probleem. Zie bijvoorbeeld de casus Zeeman. Die hebben zich nadrukkelijk gecommitteerd aan duurzaamheidsdoelen. Maar omdat ze hierin transparant willen zijn, zijn ze ook relatief vaak in het nieuws over zaken die nog niet goed gaan. Die willen ze vervolgens wel aanpakken, maar de consument koppelt dit wel aan het hun merknaam. Terwijl bedrijven die niet transparant zijn en dus een zogenaamde duurzaam image in stand kunnen houden, achter de schermen het mogelijk veel slechter hebben georganiseerd dan Zeeman. Je transparant en kwetsbaar opstellen in deze is dus ook een gevaar.